

ELEMENTI I KRITERIJI PRAĆENJA I VREDNOVANJA U NASTAVI POVIJESTI:

Provjere usvojenosti nastavnog sadržaja provode se usmenim i pisanim putem (višeminutne provjere i ispiti znanja: najmanje jedna u svakom obrazovnom razdoblju).

Zaključna ocjena izraz je postignute razine učinkovitih kompetencija i rezultat ukupnog praćenja i vrednovanja tijekom nastavne godine, proizlazi iz svih ocjena i bilješki o praćenju učenika upisanih u imenik učenika. Svi navedeni elementi ocjenjivanja jednako su vrijedni i moraju biti pozitivni. Početno polazište kod zaključivanja ocjene u pravilu je aritmetička sredina svih upisanih ocjena. Zaključna ocjena ne mora proizlaziti iz aritmetičke sredine upisanih ocjena osobito ako je učenik pokazao napredak, a što je vidljivo iz bilješki o praćenju u imeniku.

1. ČINJENIČNO ZNANJE

(ZNANJE I RAZUMIJEVANJE DOGAĐAJA, LJUDI I PROMJENA U PROŠLOSTI)

NEDOVOLJAN	Učenik neispravno navodi povijesne pojmove, prepoznaje pojedine činjenice i događaje, ali ih ne može smjestiti u povijesni kontekst. Pogrešno imenuje ulogu i doprinos poznatih osoba u povijesnim zbivanjima te dostignuća različitih naroda, ne razlikuje uzrok, povod i posljedice događaja. Unatoč potpitanjima i navođenju nije odgovorio na više od polovicu pitanja
DOVOLJAN	Učenik djelomično ispravno navodi povijesne pojmove, činjenice i događaje. Površno i s pogreškama opisuje društvene odnose, svakodnevni život u različitim društvima i razdobljima. Uz potpitanja navodi najvažnije uzroke i posljedice događaja, no ne može odrediti različite vrste uzroka niti objasniti širi povijesni kontekst zbivanja
DOBAR	Učenik većinom točno navodi i koristi povijesne pojmove, činjenice i događaje. Uz pomoć povezuje glavne događaje, situacije i promjene unutar proučavanog razdoblja, često mu treba postavljati potpitanja. U navođenju i razvrstavanju uzroka i posljedica povijesnih događaja nije siguran. Navodi primjere iz zavičajne povijesti i dovodi ih u suodnos s nacionalnom povijesti.
VRLO DOBAR	Učenik točno navodi, objašnjava i razvrstava u povijesni kontekst pojmove, činjenice i događaje, konstruira povijesnu naraciju. Uz pomoć nastavnice povezuje i objašnjava glavne događaje, promjene unutar razdoblja i kroz različita razdoblja i društva. Analizira uzroke i posljedice povijesnih događaja, promjena, opisuje kako različite kategorije uzroka dovode do različitih interpretacija prošlosti. Uspoređuje i vrednuje različite ideje, vrijednosti, ponašanja i perspektive u prošlosti. Na primjerima iz zavičajne povijesti objašnjava nacionalnu povijest. Ponekad treba postavljati potpitanja. Povezuje povijesne sadržaje sa sadržajima drugih nastavnih predmeta
ODLIČAN	Učenik točno navodi, objašnjava i razvrstava u povijesni kontekst pojmove, činjenice i događaje, konstruira povijesnu naraciju. Samostalno povezuje i svojim riječima objašnjava glavne događaje, situacije i promjene unutar razdoblja i kroz različita razdoblja i društva. Uspoređuje i vrednuje različite ideje, vrijednosti, ponašanja i perspektive u prošlosti, vrednuje ulogu i važnost važnih osoba u povijesnim zbivanjima. Samostalno raščlanjuje uzroke od povoda događaja i razvrstava ih u različite kategorije te objašnjava njihov utjecaj na interpretacije prošlosti. Na primjerima iz zavičajne povijesti objašnjava nacionalnu povijest te argumentira svoje zaključke. Samostalno povezuje nastavne sadržaje sa sadržajima drugih nastavnih predmeta.

2. KONCEPTUALNO ZNANJE

(KRONOLOGIJA, KAUZALNOST (UZROČNO – POSLJEDIČNI ODNOSI), KONTINUITET I PROMJENA, USPOREDBA I SUČELJAVANJE, KONTEKSTUALIZACIJA, VIŠESTRUKA PERSPEKTIVE, POVIJESNI IZVORI):

NEDOVOLJAN	Učenik ne uočava osnovne podatke na zemljovidu, ne zna na zemljovidu pokazati mjesta najvažnijih događaja, ne može ih dovesti u vezu s usvojenim sadržajem, događaje ne može nabrojati kronološkim redom i ne uočava vezu među njima, ni uz pomoć nastavnice ne navodi karakteristična obilježja povijesnih razdoblja, ne izrađuje vremenske crte
DOVOLJAN	Učenik uz nastavnikovu pomoć uočava podatke na zemljovidu te ih definira i dovodi u vezu s nastavnim sadržajem. Kronološki nabraja glavna povijesna razdoblja i događaje, te uz pomoć interpretira povijesne zemljovide, uz pomoć opisuje prošla društva, povijesna razdoblja, na slijepu kartu unosi dio traženog sadržaja
DOBAR	Učenik koristi zemljovid kako bi pojasnio povijesne događaje, interpretira grafikone i povijesne zemljovide uz pomoć nastavnice. Opisuje vezu među povijesnim događajima, točno ih smješta na vremenskoj lenti te uočava vezu među događajima, opisuje prošla društva, povijesna razdoblja, na slijepu kartu unosi većinu traženog sadržaja
VRLO DOBAR	Učenik analizira povijesne zemljovide, objašnjava vezu geostrateškog položaja s događajima u prošlosti, argumentira povijesni slijed događaja, stečena znanja primjenjuje u interpretaciji zemljovida i vremenske lente. Nije uvijek precizan u izradi slijepu karte, određivanju kontinuiteta i promjena, objašnjavanju različitosti perspektiva
ODLIČAN	Učenik pouzdano i pravilno određuje različite pristupe analizi događaja, razdoblja, samostalno zaključuje i uočava vezu među njima, uspoređuje povijesne zemljovide, povijesne izvore, pretpostavlja drugačije scenarije, procjenjuje sam događaj, analizira okolnosti zbivanja, razlikuje različite argumentacije događaja, procjenjuje upotrebljivost pojedinog zemljovida za rješavanje zadatka, precizno prenosi povijesne sadržaje na slijepu kartu

3. PROCEDURALNO ZNANJE

(POVIJESNO ISTRAŽIVANJE, ESEJI)

NEDOVOLJAN	Učenik ne izdvaja informacije iz izvora i ne povezuje ih u novu cjelinu, ne uočava kako se povijesni događaji i ljudi interpretiraju na različite načine ni uz pomoć nastavnice, ne razvija argumente kojima će poduprijeti svoje zaključke, ne surađuje s drugim učenicima, ne obavlja zadatke na vrijeme, vještine izlaganja nisu razvijene
DOVOLJAN	Učenik prepoznaje osnovne informacije iz povijesnih izvora, ne povezuje ih u novu cjelinu niti uočava različite interpretacije događaja. Uz pomoć postavlja pitanja i daje odgovore, koji su često manjkavi. Ne pokazuje interes za suradnju s drugim učenicima, vještine izlaganja djelomično su razvijene
DOBAR	Učenik uz pomoć nastavnice uočava razlike između povijesnih izvora i historiografskih tekstova, opisuje kako se povijesni događaji interpretiraju na različite načine, djelomično navodi razloge za to. Često mu treba postavljati potpitanja, ima poteškoća pri procjeni pouzdanosti izvora, njihovu pronalaženju i obradi teksta. Djelomično je razvio vještine izlaganja, surađuje s drugim učenicima
VRLO DOBAR	Samostalno uočava razlike između povijesnih izvora i historiografskih tekstova, objašnjava kako se povijesni događaji interpretiraju na različite načine. Formulira povijesna pitanja, obrazlaže istražene podatke. Ponekad mu potrebna pomoć u formuliranju argumenata za svoje zaključke. Potrebna pomoć pri pronalaženju izvora. Primjenjuje već usvojeno znanje, surađuje s drugim učenicima, uz pomoć različitih medija prezentira svoje rezultate
ODLIČAN	Učenik samostalno izdvaja povijesne informacije iz raznih izvora, samostalno ih pronalazi i vrednuje, uspješno prerađuje tekstove, povezuje ih u novu cjelinu, objašnjava zašto se prošli događaji interpretiraju na različite načine, potkrepljuje primjerima, uspješno odgovara na postavljena pitanja za analizu izvora te samostalno formulira povijesna pitanja, obrazlaže istražene podatke, uspoređuje ih, zaključuje primjenjujući usvojeno znanje. Uz pomoć različitih medija prezentira svoje rezultate.

Pisane provjere znanja vrednuju se prema skali: Npr. 20 bodova u pisanoj provjeri znanja:

45% - 55% dovoljan (2)
56% - 70% dobar (3)
71% - 85% vrlo dobar (4)
86% - 100% odličan (5)

9 – 11	dovoljan (2)
11.5 – 14	dobar (3)
14.5 – 17	vrlo dobar (4)
17.5 – 20	odličan (5)

prof. Mirjana Kamber